

Projekt: *Czytanie ma moc!* **Warsztaty przygody**

Scenariusz dla nauczyciela

1. **Baza edukacyjna:** książka Katarzyny Gacek, *Supercepcja. Początek*/Wydawnictwo Znak Emotikon.
2. **Odbiorcy:** uczniowie klasy III SP.
3. **Cele ogólne:**
 - Rozbudzenie w uczniach pasji czytelniczej.
 - Budowanie świadomego odbiorcy literatury i kultury.
 - Wspieranie aktywności i twórczych działań u uczniów.
 - Rozwijanie umiejętności współdziałania w grupie.
4. **Cele szczegółowe:**
 - Uczeń **potrafi**: wskazać swoje mocne strony i określić swoją odmienność; opisywać osobiste doświadczenia; słuchać innych, stawiać pytania; dostrzegać problemy i pracować nad ich rozwiązaniami
 - Uczeń **wykazuje aktywność** w ważnych sprawach społecznych (takich jak np. ekologia), jest otwarty wobec świata i innych ludzi, prezentuje postawę szacunku wobec siebie i kolegów.
 - Uczeń **prezentuje** i omawia efekty swoich działań poznawczych, plastycznych, twórczych.
 - Uczeń **rozwija** umiejętności krytycznego i logicznego myślenia (w tym argumentowania i wnioskowania) oraz komunikowania się w mowie i piśmie.
 - Uczeń **wyraża** swoje przeżycia i spostrzeżenia w różnych formach plastycznych, językowych, dramowych.
5. **Metody i formy pracy:**
 - Burza mózgów
 - Mapa myśli
 - Autoprezentacja
 - Drama – scenki sytuacyjne
 - Praca w małej grupie
6. **Pomoce dydaktyczne:**
 - Materiały plastyczne
 - Karty pracy dla ucznia w formacie PDF
 - Wideomateriał Katarzyny Gacek
 - Fragment książki *Supercepcja. Początek* Katarzyny Gacek
 - Audiobook książki *Supercepcja. Początek* Katarzyny Gacek
 - Egzemplarz książki Katarzyny Gacek *Supercepcja. Początek*

7. Przebieg:

Lekcja I. Temat – Będzie się działo! (2 jednostki lekcyjne – 90 min.)

Witamy uczniów i już od pierwszych chwil staramy się stworzyć klimat przygody, działania, wyzwania, aktywności i eksplozji kreatywności. W końcu na horyzoncie pojawia się przygoda życia.

Przykład:

– Kochani, witajcie. Dziś przed nami – a właściwie przed Wami – megawyzwanie. Zadanie będzie ekstremalnie trudne. Chyba jeszcze nigdy nie byliście w tak niebezpiecznej sytuacji. I obyście nigdy się w niej nie znaleźli. To będzie gra na śmierć i życie. Będziecie potrzebować wiele odwagi, genialnych pomysłów i doskonałej współpracy. Nie będzie łatwo. Ale wierzę w was, lubicie działać, wiem o tym, dlatego dość zbędnych słów. Na początek muszę sprawdzić Waszą gotowość i Waszą twórczą energię. Będzie to pierwszy test na działanie w supertrudnych warunkach. Chciałabym/chciałbym, abyście na rozgrzewkę popracowali w parach, w których siedzicie. (Jeśli uczniowie nie siedzą w parach, dobieramy ich w dwójki).

Mamy następujące problemy:

- Jak złapać kangura?
- Jak znaleźć igłę w stogu siana?

Na tablicy zapisujemy pytania, żeby przez cały czas były w zasięgu wzroku uczniów.

Przykład:

– Macie 5 minut na wymyślenie jak największej liczby szalonych, ale skutecznych sposobów na złapanie baaaaardzo szybko skaczącego kangura. Czy ktoś z Was kiedykolwiek widział w ogóle skaczącego kangura? Ja nie! Wskażcie również rozwiązania dużo bardziej praktycznego problemu: jak znaleźć w wielkiej kopie siana malutką igłę. Ha, to dopiero wyzwanie. Po upływie 5 minut zaprezentujecie mi swoje pomysły. Wybierzemy te najbardziej skuteczne i te najbardziej oryginalne. To do dzieła, rozgrzejdźcie swoją nieograniczoną wyobraźnię.

Uczniowie pracują w parach przez 5 minut. Następnie prosimy ich o prezentację pomysłów. W czasie ich wypowiedzi na tablicy tworzymy mapę rozwiązań do każdego z problemów. Dużo rysujemy, by pokazać, że notowanie może być wspaniałą zabawą. Konieczne jest wspólne pogrupowanie rozwiązań na te najbardziej oryginalne, niesamowite, najniebezpieczniejsze, a może nawet przerażające. Wyodrębnione grupy można oznaczać różnymi kolorami, emotkami lub rysunkami. W ten sposób pokazujemy uczniom, jak porządkować, kategoryzować i abstrahować. To operacje, które budują nasze procesy twórcze. Następnie przechodzimy do zadania rozwijającego umiejętność pracy w grupie.

Przykład:

- Jesteśmy rozgrzani, a więc gotowi na prawdziwy problem. Tak? Nie, jeszcze nie... Napięcie musi sięgnąć zenitu. Jeszcze chwilę potrzynam Was w niepewności. W tej przygodzie, która na Was czeka, która już, już za chwilę tu wkroczy i, mam szczerą nadzieję, pochłonie Was bez reszty, będziemy potrzebować doskonałej współpracy. Tylko stuprocentowa współpraca gwarantuje całkowity sukces. A to chyba nie jest wcale takie proste... Jak sądzicie?

Rozmawiamy przez chwilę z uczniami na temat tego, co ułatwia, a co utrudnia współpracę w grupie. Pytamy, czy lubią pracować w zespole, czy wolą sami i dlaczego. Będąmy ich doświadczenia, pozwalamy im się swobodnie wypowiedzieć na ten temat. Zwracamy uwagę, jak ważne jest to, z kim i w jaki sposób działamy. Kiedy znamy umiejętności, zainteresowania czy charakter innych osób, współpraca idzie nam dużo lepiej. Następnie rozdajemy karty i prosimy, aby uczniowie indywidualnie zapisali wnioski w swojej krótkiej **Instrukcji Dobrej Współpracy** (karta w PDF do pobrania). Czas przeznaczony na tę część lekcji to około 15 minut. Po zakończeniu pracy zapraszamy uczniów do wysłuchania fragmentu książki.

Przykład:

- Nadszedł ten moment, będzie się działo. Posłuchajcie uważnie fragmentu książki Katarzyny Gacek pod zniewalająco tajemniczym, szalenie zaskakującym i totalnie dziwnie brzmiącym tytułem *Supercepcja*. Początek. I wyobraźcie sobie, że to właśnie Wy znaleźliście się w tej skomplikowanej sytuacji. To będzie początek naszej przygody.

Puszczamy fragment audiobooka – rozdział 38. Jeśli nie ma możliwości puszczenia audio – czytamy fragment z załącznika. Jest to rozdział 38, w którym akcja rozgrywa się na terenie wroga. Po czym rozpoczynamy krótką rozmowę.

Przykład:

- Nie, nie, nie! Tak brzmi moja odpowiedź na pytanie, które wszystkim ciśnię się na usta: Czy powie nam pani/pan, JAK ONI SIĘ TAM ZNALEŻLI? Oczywiście, że Wam nie powiem. Jeśli chcecie się dowiedzieć, sami musicie to sprawdzić, ale nie martwcie się, będziecie mieli okazję. Na razie powiedzcie mi, jakie Wy macie pomysły. Co mogło się wydarzyć wcześniej?

Zbieramy wszystkie pomysły uczniów, nawet te najbardziej intrygujące, pamiętając, że sytuacja, w której znaleźli się nasi bohaterowie utworu, sama w sobie jest dość dziwna. Po czym stawiamy przed uczniami zadanie twórcze – proponujemy im, by wymyślili, jak dalej mogą potoczyć się wypadki.

Przykład:

- Dobrze, wiemy już, jaki problem mamy do rozwiązania. Sytuacja, w której znaleźli się nasi bohaterowie, mrozi krew w żyłach. To nie żarty. To

życie, które potrafi zaskoczyć i zaserwować nam niezwykłą przygodę. Kochani, za chwilę będziecie pracować w grupach (najlepiej trzyosobowych, bo taka jest liczba naszych bohaterów). Wyobraźcie sobie, że to Wy odkryliście coś strasznego, że to Wy wdarliście się przez wielki mur do magazynu restauracji, zaczęliście w nim „myszkować” w poszukiwaniu cennych dowodów na oszustwo i... zostaliście przyłapani przez bardzo niebezpiecznych i groźnych ludzi, którzy ratując swoje „brudne interesy”, zamknęli Was w tym magazynie. Co dalej się wydarzy...? Aż strach pomyśleć.

Chciałabym/chciałbym, abyście wymyślili i opracowali Wasz pomysł na wyjście z tej trudnej sytuacji. Postarajcie się przewidzieć, co może się wydarzyć dalej, jak mogą się zachować inni. Może powinniście zadziałać w sposób zaskakujący, żeby wybić przeciwników z ich sposobu działania? Dopracujcie kilka wariantów wyjścia cało z tej przygody. Pamiętajcie, że macie różne supermoce: odwagę, wyobraźnię, poczucie humoru, sprawność fizyczną, a może nawet dysponujecie jakimiś fantastycznymi umiejętnościami? Na wykonanie zadania będziecie mieli 15 minut, potem poproszę Was o zaprezentowanie Waszych rozwiązań. Możecie o tym opowiedzieć lub odegrać wspólnie scenkę. Dobrze wykorzystajcie czas.

Dzielimy uczniów na grupy według własnych założeń. Warto połączyć w zespołach osoby, które się mało znają, aby dać im szansę na odkrycie siebie w akcji, w działaniu. Należy też pamiętać, żeby dobrze zbilansować energię w grupie, aby nie było w jednym zespole zbyt dużo osób dominujących, nadaktywnych lub przeciwnie: zbyt nieśmiałych i zamkniętych. Na wykonanie zadania przeznaczymy 15 minut, następnie prosimy o przedstawienie efektów pracy.

Przykład:

– A teraz zapraszam Was do zaprezentowania Waszych rozwiązań.

Po wszystkich prezentacjach prosimy o wykonanie jeszcze jednego krótkiego zadania, które pozwoli w przyjemny dla każdego sposób podsumować współpracę w zespołach.

Przykład:

– Jestem pod ogromnym wrażeniem Waszej kreatywności, ale widziałam/widziałem też, jak wspaniale wspólnie pracowaliście. Oczywiście to nie zawsze jest łatwe, nie wszyscy są do tego stworzeni, szkoła jest również po to, abyśmy się tego wspólnie uczyli. A takie warsztaty przygody jak te są do tego wspaniałą okazją. Poproszę Was teraz, abyście na małych karteczkach, które Wam teraz rozdaję (błoczki karteczek typu post-it lub pocięte małe karteczki) napisali coś miłego każdemu z uczestników Waszej grupy w formie podziękowania. Np. Droga Asiu, dziękuję, że miałaś tyle pomysłów. Drogi Tomku, dziękuję, że pilnowałeś czasu. Pamiętajcie, chcemy sobie podziękować za współpracę i sprawić nawzajem przyjemność. Potem rozdajcie karteczki właściwym osobom.

Po wymianie karteczek dziękujemy raz jeszcze wszystkim za zaangażowanie i wprowadzamy do zadania domowego.

Przykład:

- Kochani, powoli będziemy lądować (nasze loty były wysokie), ale to nie jest koniec wyzwań i przygody. Zobaczcie, co dziś wspólnie odkryliśmy. Jeśli zaangażujemy nasze supermoce nawet w najprostsze wspólne działanie, mogą z tego wyniknąć wspaniałe rzeczy. Razem możemy więcej, razem możemy naprawdę wiele. Przypomnijcie sobie Wasze fantastyczne prezentacje. Przygodę, aktywność, twórcze działanie możemy, a nawet musimy ćwiczyć, dlatego – jeszcze jedno wyzwanie, związane z książką *Supercepcja*. Mam nadzieję, że fragment, który usłyszeliście, zachęcił Was do zapoznania się z całością. W dzienniku elektronicznym zamieszczę adres do audiobooka. Waszym zadaniem będzie przesłuchanie w domu całości – wtedy dowiecie się, co tak naprawdę spotkało naszych bohaterów. A potem poproszę, abyście wymyślili ciąg dalszy... Zastanówcie się, kim są pozostali bohaterowie i spróbujcie opracować początek kolejnej części *Supercepcji*. Karta pracy, którą chcę Wam dać (PDF z kartą w załączniku), pomoże uporządkować Wasze pomysły. Z niecierpliwością czekam na nie. Na koniec coś, co będzie dla Was dodatkową inspiracją.

Teraz puszczone uczniom nagranie wideo z Katarzyną Gacek, która opowie, w jaki sposób wymyśla swoje postaci i ich szalone przygody oraz gdzie i jak szuka inspiracji.

Lekcja II. Temat: *Supercepcja* – ciąg dalszy. (45 min.)

Witamy uczniów i wyrażamy swój entuzjazm związany z oczekiwaniem na autorskie rozwiązania.

Przykład:

- Witajcie, mam szczerą chęć usłyszeć, jakie macie wrażenia po wysłuchaniu w całości *Supercepcji*. Czy historia Was zaskoczyła? Czy przewidzieliście akcję i przygody naszych bohaterów: Julki, Tymka i Klary? Co o nich sądzicie? A która przygoda bohaterów najbardziej Wam się podobała?

Prowadzimy krótką rozmowę z uczniami o ich wrażeniach po wysłuchaniu całości książki. Zaznaczamy im także, że praca z fragmentem może być bardzo ciekawa, ale poznanie całości przygód bohaterów jest prawdziwą przyjemnością, dlatego warto czytać, bo czytanie ma moc. Nie tylko daje nam radość, przyjemność i jest świetnym sposobem na zagospodarowanie czasu, ale również rozwija naszą wyobraźnię i uczy nas patrzeć na życie w zupełnie nowy sposób.

Przykład:

- Teraz, skoro znam już Wasze emocje i wrażenia po zapoznaniu się z całą treścią książki, chcę zapytać, jak przebiegała Wasza praca w domu? Czy napotkaliście jakieś trudności? Co sprawiło Wam największą frajdę? Kogo zaangażowaliście do współpracy przy realizacji zadania i jak przebiegała ta współpraca? Czy odkryliście coś nowego na temat zasad dobrej współpracy? Czy jesteście zadowoleni z efektu, czy coś byście jeszcze zmienili?

Po rozmowie na temat okoliczności pracy nad zadaniem prosimy uczniów o prezentację własnych pomysłów (naturalnie mogą korzystać z kart). Na koniec zwracamy uwagę na ich zróżnicowanie tematyczne i różnorodność.

Przykład:

- Dziękuję Wam bardzo za prezentacje. Jestem pod wrażeniem. Czy zwróciliście uwagę, że Wasze pomysły były bardzo różne? Nie było dwóch identycznych rozwiązań. Dobra książka, świetna historia natychmiast może stać się początkiem wspaniałej przygody, która za każdym razem ma zupełnie inne, nowe kolory, w zależności od tego, z kim ją przeżywamy. I to jest piękne.

Program objęty kuratelą metodyka. Scenariusze zostały pozytywnie zaopiniowane przez dr Martę Rusek - literaturoznawczynię i dydaktyka literatury, wykładowczynię w Katedrze Polonistycznej Edukacji Nauczycielskiej na Wydziale Polonistyki Uniwersytetu Jagiellońskiego, autorkę wielu publikacji, w tym poradników dla nauczycieli.

Autorka scenariuszy: Magdalena Zaporowska – teatrolog, filolog polski, edukator i nauczyciel, na co dzień uczący j. polskiego w jednej z krakowskich szkół metodą Marii Montessori. Od lat w kontakcie z dziećmi i młodzieżą, z ich potrzebami i możliwościami edukacyjnymi. Zafascynowana tym, co dzieje się na styku sztuki i edukacji.